

DIOGEN pro culture magazine & DIOGEN pro art magazine -ISSN 2296-0929; ISSN 2296-0910

Publishers online and owners, Peter M. Tase and Sabahudin Hadžialić, MSc

E-mail: contact_editor@diogenpro.com / WWW: <http://www.diogenpro.com/>

Redžo Butković

KUĆA NAKRAJU GRADA/REDŽO BUTKOVIC

BZK Preporod
Općinsko društvo Živinice

PREDSTAVA

Kako je navršio šezdesetu godinu za Džafera, sina Kadirova, vrijeme kao da je stalo. Prestao je da broji dane, jer su mu svi bili isti. Nadolazile su mu razne slike na san, ali za njih nije puno mario, nije imao lijeka, niti ga je tražio. Da bi shvatio vrijeme, morao je biti izvan njega. A nije bio, bio je u vremenu koje je proticalo i koje je odisalo stvarnošću. Da bi bio sretan, bilo mu je potrebno samo malo. Međutim, ni to malo nije imao. Ništa nije radio, osim ono malo posla u pozorištu. Bio je glumac i to ne glumac koji je završio akademiju, već, kako kažu, samonikli ili drugačije rečeno glumac amater. Ali je bio dobar glumac i imao je zapaženih uloga, u koje se uvijek nastojao uživjeti kao da je to stvarni lik, kao da mu je to posljednja rola koju igra. Poslije toliko ostvarenih uloga koje je igrao, sada mu je postalo sve svejedno. Kroz njega je prošlo toliko bogatsvo raznovrsnih karakternih likova, a ni jedan nije ostavio vidljivog traga nanjemu, jednostavno odbacio ih je. Ništa nije radio, a nedjeljom je "odmarao". Za njega je svaki dan bila nedjelja, otkako nije imao uloge za pozorišne predstave, a proteklo je puno vremena otkako ništa ne igra.

Za sebe je imao običaj da kaže da u mladosti nije bio mlad, a sada kada je navršio šezdesetu, ne uspijeva da sazri. Nekada je imao ambicija za znanjem ili ambicija da postane neko veliki o kome će se, poslije smrti, pričati i pisati. Ali iz dana u dan obeshrabrla ga je činjenica da je priroda u jednom trenutku poštedita

ga tog užitka i nije ga obilježila onim znanjem genija što je neke podarila. Bio je svjestan da će jednog dana biti samo natpis na mermernoj ploči i ništa više. U mladosti je poznavao neke mračne tipove, ali na samom početku druženja s njima bilo je vidljivo da on toj sorti ljudi ne pripada. Kako je vrijeme odmicalo, svi njegovi postupci su govorili da se on kreće tankom linijom života, onom gdje se ne može obogatiti, ali ni osiromašiti, gdje se ne može odrobijati za neki govor ili postupak, ali se uvijek i ne smije pričati baš sve otvoreno i direktno. Rijetko ko, a pogotovo vlast nije cijenila umjetnost, a posebno glumu. U mnogim situacijama dolazio je u iskušenja da taj posao zanemari, ali ga je vuklo nešto tajanstveno, nešto što je bilo izvan njegove moći i govorilo mu da to ne ostavlja, jer će vrijeme pokazati da je krenuo dobrim putem. Vrijeme je kao treće lice, nezgodan sagovornik i presuditelj. Ono sudi svuda i svakome, pa će i Džaferu suditi onda kada završi sa životom. Za života je bio u besparici. Nikada nije imao puno novca. Tu privilegiju su imali novopečeni vlastodršci. Među njima Džafer nije imao prijatelja kao što i novac nema prijatelja. Novac ima samo vlasnika.

Ponedjeljkom je odlazio u biblioteku, tražeći neku knjigu u kojoj bi pronašao lik koji bi mu se dopadao. Taj ponedjeljak mu je prošao onako kao što dani i prolaze. Provodio ga je tiho, prevrćući knjige nekoliko sati, a nekada ni sam nije znao što je tražio, a tražio je lik za predstavu. Prvo je pomislio da bi mu dobro došle knjige koje govore o povijesti, ali se ubrzo prevario, pa je pomislio da mu treba nešto iz lijepе književnosti. U ruke je uzeo Balzakov roman "Evgenija Grande", ali ga je brzo ostavio jer se dosjetio da je s njim završio davno, pa novo čitanje ne

bi imalo smisla. Potom je s treće police biblioteke uzeo Heseovog "Stepskog Vuka", ali mu je to bilo nešto nepoznato. I tako je s polica uzimao i ostavljao nekoliko knjiga od Balzaka i Dostojevskog do Selimovića i Borhesa. Potom je uzeo Molijerevog "Tvrdicu". Ova knjiga mu se činila najprikladnijom. Čitao je tu komediju davno, ali mu se činilo da odgovara i vremenu u kome on živi, jer Molijerovi likovi nisu samo izmišljeni, oni su ujedno i univerzalno živi za sve prostore, vremena i obrasce. Harpagon nije samo tvrdica, škrtac, zelenić, čovjek koji je novac i bogatstvo pretvorio u svoje božanstvo. On je sve to zajedno. Činilo mu se najboljim tekstrom da napravi predstavu.

Nakon izvjesnog vremena poštar mu je donio pošiljke koje mu nisu bile zanimljive. Zatim je pročitao dnevne novine i popio veliku džezvu kahve. Bilo mu je priyatno tako provoditi vrijeme, jer su to bili podnošljivi, prijatni, osrednji, mlaki dani jednog šezdesetogodišnjaka, dani bez naročitih bolova, bez stvarne tuge, bez očajanja, dani u kojima pitanje treba li nešto konkretnije raditi, nije imalo smisla.

Kada je preživljavao drugačije dane, one hrđave dane, s napadima kostobolje ili glavobolje, dane duhovnog umiranja, pakosne dane unutrašnje praznine i očajanja, pomicao je da mu je došao kraj. Ali je i vjerovao da kraj ne može biti tako brz. Moralo je tuge i bola da bude više i da traje duže.

"Lijepo je biti zadovoljan i ne osjećati bol", pomisli Džafer. Lijepi su oni osmišljeni i snošljivi dani, dani u kojima je zadovoljstvo na vrhuncu. Ali s njima nije bilo tako. Teško je podnosio osjećanje dosade, tako da je sav očajan morao da pobegne iz biblioteke, prostorije u kojoj je često boravio, provodeći vrijeme uz knjige. Neko vrijeme je provodio bez bola, udišuci

ljepote takozvanog dobrog dana kada je u svojoj duši osjećao zadovoljstvo bez nekog jada i belaja. Tada je u njemu gorjela želja za snažnim pokretima, za nečim što je imalo doživljajnost.

Takovog raspoloženja je otišao kući, ali se nije dugo zadržao jer je imao neopisivu želju da bude pod vedrim nebom, pa je pred večer izašao u šetnju. Riješio je da dan ne završi kao neki penzioner ili bolesnik pa je svratio u kafanu, da popije jednu čašu ljute, kako su je neki nazivali, čašica razgovora. E ta razgovoruša mu je odgovarala u potpunosti.

Sišao je niz stepenište lokalna, ono stepenište koje je vodilo u podrum. I upravo u tom podrumu ispod zgrade hotela bio je restoran solidno opremljen u koji su zalazili umniji ljudi, ali i zgubidani. Neki su se i samoinicijativno nazivali umnim ljudima i čaršijskim pametnjakovićima. I bili bi, samo da su išli malo u školu. Školu su zaobilazili, ili je ona prolazila pored njih. A kada su nastala ružna vremena, pokupovaše raznorazne diplome i proglašiše se pametnjakovićima i spasiocima naroda.

Džafera to nije puno zanimalo, jer on nije bio takav. Bilo mu je bitno ko govori, a nebitno šta govori.

U lokalnu nije bilo puno ljudi. Samo su u jednom čošku za stolom sjedila trojica njemu dobro znanih čaršijskih ljudi. Ponudiše mu da sjede s njima jer ne bi bilo uputno (mada nije štetno), da Džafer, pozorišni glumac sjedi sam za stolom. Razgovor nije tekao u onom pravcu u kome se Džafer nadao da će teći. Pričalo se o poslovima malim i velikim, o zaradama i ušteđevimana, što mu i nije odgovaralo.

Ubrzo po popijenom piću Džafer odluči da izade napolje jer mu društvo nije odgovaralo. Zalud su ga njegovi sagovornici molili i nagovarali da popije još koju, on je bez oklijevanja izašao iz lokalna zahvalivši

se svojim sagovornicima na dobrodošlici i lijepom prijemu. Po izlasku iz lokalja, okrenuo se lijevo-desno ni sam ne znajući kojim pravcem da krene, odlučio je samo da krene što prije i to hitrim korakom. Pošto je žurio i nije znao kuda ide, udari glavom od jedan saobraćajni znak. Nije osjećao preveliku bol, mada udarac nije bio bezazlen. Prošao je kroz više ulica, sokaka i raskršća, gledajući da pobjegne i da ga niko ne vidi i da prođe preko pijačne kaldrme, pronalazeći u tom svrhu i smisao šetnje. Džafer najedanput zastade, zadihan, pokušavajući da se sjeti koji je dan. Ali nije uspijevao. Mislio je da je nedjelja. Potom sam sebi reče:

“Kuda žuriš, Džafere ? Zar danas nije nedjelja ? Nedjeljom niko nikad nije radio ni žurio.”

Svi normalni ljudi nedjeljom su odmarali, ili su išli u šetnju gradskim ulicama, alejama, ili su odlazili u ribolov ili lov.

Svega toga je bilo u ovom gradu, ali on, Džafer, nije znao da to postoji, jer za njega je sav svijet svodio na začarani krug pozorišta i biblioteke. Koračao je dalje i gubio se u dosadi svojih intelektualnih razmišljanja koje nisu mogle nikome pomoći, ali ni naškoditi.

I tako bi on i dalje šetajući razmišljao dok ga njegov susjed ne upita: “Kuda je pošao ?”

“Nikud, nikud”, zbunjeno je govorio Džafer.

Potom je nastavio: “Pošao sam da prošetam.”

“Jest, ali si se zadihao kao da si na nekim utrkama.”

“Nisam pošao ni na kakve utrke. Zadihao sam se tek tako. Godine me pritisle, korak okračao i otežao.”

.”Nisi ti, Džafere, baš tako ni star. Ima još vremena kada će po tebe doći Azrail.”

“Ne zna se kada će po koga doći”, odgovori Džafer.

“Meni se čini, Džafere, da ti juriš kao kakav ludak i to baš ponедjeljkom.”

“Zar nije, susjed, nedjelja ?”

“Nije, Džafere, nedjelja, već ponedjeljak.”

Po okončanju dijaloga i iznenadnog susreta sa susjedom Džafer nastavi putem kojim je krenuo. Tek što je zašao u drugu ulicu, koja nije bila asfaltirana, on spazi nešto dosta neobično. Ulica nije bila pusta. Njenom lijevom stranom kretala se neka nejasna prilika u pravcu svjetlosti koja se nalazila na kraju ulice. Kako se približavao toj sjeni, uvidje da je riječ o bogalju, čovjeku bez jedne noge i sa štakama u rukama.

“Vjerovatno je to neki invalid iz proteklog rata”, pomisli Džafer.

Prošao je pored nejasne sjene ne rekavši mu ništa, jer se u ovakvim prilikama i ništa ne govori, samo se želi što prije proći. Ali ta silueta sa štakama progovori.

“Ti si, Džafere. Zar me ne poznaješ ? Ja sam onaj što je izgubio nogu na posavskom ratištu. Šta ti radiš u ovo doba, da ne tražiš kakvog zijana ?”

Džafer mu ništa nije odgovorio samo je žurno prošao pored njega.

Kada je izašao iz poluosvijetljene ulice, Džafer kroči na trg. To je bio prostrani trg, nepravilno popločan kao i mnogi varoški trgovci tog vremena.

Tamo-amo svjetlucalo je poneka svjetiljka sa metalnih stubova oko kojeg su se rojili razni insekti ne znajući da im je to posljednja svjetlost. Na poluosvijetljenom trgu čula se graja djece, žena i slučajnih prolaznika. S vremenom na vrijeme mogao se primjetiti pokoji pas latalica. Sve to Džaferu nije pričinjavalo problem niti ga je uz nemiravalо. Sada je išao laganim korakom sa rukama na leđama i sve to nijemo promatrao kao da ga se ništa ne tiče. I nije ga se ticalo. Sve mu je bilo svejedno. Nije znao da li je to

subotnje, nedjeljno ili bilo koje drugo vrijeme. Nije znao ni da je ponedjeljak, a bio je.

U toj laganoj šetnji trgom promišljaо je: "Ezop je bio skitnica, Homer prosjak, Merkur kradljivac, Molijer pisac i glumac, a šta sam ja Džafer, sin Kadirov ? Pjesnik, latalica, glumac ? Ne znam ? Mogu li biti sve odjednom ? Možda sam sve pomalo. I to je najbolje. Ne znaš kada ti šta treba i u koje vrijeme. Najbolje je sve biti pomalo", zaključi Džafer i nastavi sa laganom šetnjom.

Po prelasku preko trga nakon nekoliko minuta našao se u prostorijama pozorišta. Ni sam nije znao kako je došao u pozorište, ali je bio tu među zidovima male scene, gdje je i najviše volio da igra neku od uloga. Prije izvjesnog vremena, tačnije u popodnevnim satima bio je tu. I sada je ponovo došao na isto odredište, a ni sam nije znao zašto.

I u to doba u pozorištu nije bio sam. Bilo je još glumaca, ali im se nije obraćao i nije ih primjećivao.

Jedna mlada djevojka se kretala tamo-amo po pozornici, pomijerala klupicu i stolice, nešto govorila nekome ili samoj sebi. Ta mlada djevojka bila je jedinstvene ljepote i izgledala je savršeno skladno, istočnjačkog zanosa. Njene čudne, rumene usne bile su nasmijane napola, njeno ravno čelo zamoglilo bi svaciјe misli, kao što dah zamagljuje ogledalo, a ispod njenih crnih trepavica blistala je neka čudesna svjetlost koja je davala njenom licu savršenu ljepotu.

Džafer nije primjećivao tu nedoraslu djevojku, više djevojčicu nego djevoku, koja se kretala ispred njega i nešto mrmljala. U glavi mu je bila samo predstava koju je imao namjeru da pripremi zajedno sa glumcima. Treba da odigra glavnu ulogu u predstavi "Umišljeni bolesnik" od Jeana Baptiste Poquelina zvanog Molijer. Toliko je žudio za tom predstavom i

likom koji će igrati da mu se činilo da mu je to posljednje.

Kako će to proći, kako će publika prihvati ovaj njegov izazov na pozornici ? Bile su to misli koje su ga progonile danima, ali i te večeri dok je hodao ulicama grada.

Te večeri kući je na počinak otišao neobično kasno. Nije to bio njegov manir. Lijegao je na vrijeme, a ranije ustajao. Ali te večeri mu se nije mililo otići na spavanje u uobičajenom terminu.

Noć mu je prošla u spavanju bez povremenih buđenja koje je imao ranijih noći. Bio je umoran kao da je radio u rudniku noćnu smjenu.

Narednog dana ponovo je otišao u pozorište. Tu se najbolje osjećao. Ono mu je ličilo na neki ogrtač koji ga čuva od svega: propuha, hladnoće, ružnih riječi, gradskih ogovaranja i političkih dešavanja.

I tako su tekli Džaferovi dani, dok je s glumcima pripremao novu predstavu.

Pozorišna scena na kojoj se trebala izvesti predstava izgledala je savršeno. Rađena je po Džaferovom zahtjevu.

Scenografija je ličila na veliku, prostranu i ugodnu sobu. Kraj zida s desne strane improvizovana zidana peć, ukrašena nekim istočnjačkim motivima. Pozadi scene su dvokrilna vrata koja su vodila u predsoblje. S lijeve strane prozor a ispred njega polica sa svježim cvijećem, aranžiranim samo za ovu priliku. Ispred peći sto sa sofom i naslonjačima. Prozor je otvoren. Napolju se vidi veliko, staro neuređeno drveće. Džafer sjedi u naslonjaču kraj prozora, a oko vrata mu je bio ovlaš prebačen bijeli šal. Nešto birka po njemu. Tu i tamo povremeno pogleda kroz prozor, pa ponovo vrati pogled na ulazna vrata.

Sve je bilo spremno za početak. Pozorišna sala je bila prepuna. Zavjesa na sceni se digla.

Građani, đaci, privrednici i intelektualci su se čudili šta ovaj čudni čovjek govori. U početku Džaferov govor je ličio na nešto što izaziva pobunu, ali kako je vrijeme odmicalo sve je više posezao za citatima iz neke skoro pročitane knjige. Dok je on govorio, iz dubine scene pojavili su se ostali glumci. Nije im govorio kako da se ponašaju i šta da govore, ali njihov dijalog je odudarao od onog kako je bilo predviđeno u tekstu. Zavladala je mukla tišina kako bi se čulo Džaferov govor.

Kako je predstava odmicala, zanimanje publike je bilo sve veće. U sali je vladala savršena tišina.

Dok se predstava privodila kraju i dok je sam bio na sceni, odjednom je Džafer pao kao pokošen. Svi prisutni su znali da je kraj predstave, ustali su iz svojih sjedišta i gromoglasnim aplauzom pozdravili Džafera i njegovu maestralno odigranu ulogu.

Zavjesa je pala. I dok je publika i dalje aplaudirala očekujući ponovno pojavljivanje glumaca na sceni, iza zavjese se odvijala prava drama.

Džafer se nije pomjerao. Pritekli su glumci da mu pomognu, ali se on nije micao. U prvom trenu su pomislili da glumi, ali su ubrzo shvatili da on ne daje znakove života. Pozvali su ljekara koji je samo konstatovao Džaferovu smrt.

Uzalud je publika očekivala ponovno pojavljivanje glumaca na čelu sa Džaferom, oni se nisu pojavljivali. U tom isčekivanju su izašli iz sale ne znajući da je Džafer preminuo na sceni.

DOKTOR MALKOĆ

Subotom i nedjeljom popodne, kada bi vrijeme bilo lijepo i kada bi mu obaveze dozvoljavale, doktor Mustafa Malkoč bi izlazio u duge šetnje prema rijeci Gostilj. Te šetnje bi se ogledale u razgovoru sa nekim od prijatelja, a rijetko kada bi u šetnju išao sa ženom. S prijateljima bi razgovarao o običnim, životnim svakodnevnicama. Ipak, u šetnju prema rijeci Gostilj radije je išao s nekim od prijatelja s kojima se nije vidio ili čuo dugo vremena. Kada bi mu neko od njih došao u goste, obavezna i nezaobilazna destinacija njihova druženja bi bila, upravo, ta šetnja prema rijeci Gostilj, čija je voda bila sivozelenaste boje. Tada bi imali zanimljive teme za razgovor.

Poslije šetnje doktor Malkoč bi se vraćao kući pred zalazak sunca. Taj zalazak sunca bi ga podsjetio na onaj koji je jednom prilikom, kada je bio na odmoru u Egiptu, promatrao. Kao jedna od turističkih ponuda prilikom boravka u ovoj sjevernoafričkoj zemlji bilo je i promatranje zalaska sunca u pustinji. Od hotela su putovali nešto više od dva sata kako bi s jedne tačke promatrali egzotični zalazak sunca. I dok su se mnogi turisti divili tom, za njih, romantičnom zalasku i s ushićenjem promatrali, njemu se to činilo sasvim običan zalazak sunca, ništa zanimljiviji od onoga koji je promatrao prilikom povratka iz šetnje sa rijeke Gostilj. To je bila ona tačka promatranja kada pogled na sunce nije mogao više da dosegne od hrastove

šume i kada se nije moglo vidjeti od gustih grana poljskog hrasta.

U petak, devetog jula, poslije podne, pred kraj radnog vremena u ordinaciji doktora Malkoča zazvonio je telefon. Na taj poziv javila se sestra Lidija. S druge strane telefona neko je upitao: „Da li je to ordinacija doktora Mustafe Malkoča?“

„Da“, odgovorila je sestra Lidija.

„Mogu li dobiti doktora Malkoča?“

„Da. Doktore, poziv je za vas“, saopštila mu je sestra Lidija.

Čim je uzeo slušalicu u desnu ruku doktor Malkoč je odmah počeo da govori:

„Da, ja sam. Ne mogu vas primiti do narednog vikenda, jer su mi svi termini popunjeni. Zauzet sam i previše.“

Potom se obratio svojoj pomoćnici, medicinskoj sestri Lidiji.

„Je li tako, Lidija da su nam termini zauzeti i da smo prebukirani pacijentima čitavu narednu sedmicu?“

„Da“, čitava naredna sedmica nam je zauzeta“, odgovarala je sestra Lidija.

S druge strane telefonske žice nepoznata osoba je objašnjavala doktoru da on ne želi nikakav pregled, niti ljekarski nadzor koji je za doktora predstavlja veliku obavezu i odgovornost, već samo želi da porazgovara s njim o nekim životnim pitanjima.

„Nemam ja vremena za bilo kakav razgovor. Previše sam zauzet tako da ne mogu nikoga primiti ni na običan razgovor.“

„Ali, doktore, ovo ne bi bio običan razgovor. On je za mene veoma bitan, čak životno bitan.“

„Ako imate životnih problema, vi pronađite psihijatra, a ne mene, jer ja nisam stručan za takve razgovore. Ja sam doktor specijalista oralne hirurgije, a ne doktor psihijatar.“

„Mi trebamo razgovarati obavezno, jer naš razgovor nije bitan samo za mene nego i za vas. Razgovarat ćemo o bitnim životnim pitanjima i on se ne tiče vašeg sadašnjeg života, već onoga iz mладости. Zapravo, meni je više bitan nego vama. Zato vas molim, ako možete, da me primite ove sedmice, jer početkom iduće moram da oputujem u Beč.“

Na ovako ljudsku molbu doktor Malkoč je pristao. Na kraju razgovora mu je rekao da dođe za tri-četiri dana i to u večernjim satima, jer je on imao običaj da poslije odrađenog posla odspava nekoliko sati do pred veče.

Kada je završio razgovor bez bilo kakvog upita od sestre Lidije on joj je rekao: „Ja svakavih budala. Hoće da razgovara sa mnom. Kaže mi ima nekih problema. Pa nisam ja osoba da rješavam tuđe probleme. Ja sam ljekar specijalista oralne hirurgije.“ Ipak, na kraju razgovora, doktor Malkoč mu je rekao da navrati kod njega za nekoliko dana i to u popodnevним satima.

S ovom pričom doktor Malkoč je ušao u ordinaciju gdje su ga čekali već naručeni pacijenti.

Nakon četiri dana, oko šest sati poslije podne neko je pozvonio na ulaznim vratima. S druge strane začuo se ženski glas. Bila je to crnomanjasta žena četrdesetih godina, doktorova kućna pomoćnica.

„Koga ste trebali?“

„Doktora Mustafu Malkoča, imam zakazan razgovor s njim. Mogu li da uđem?“

Ulazna vrata od kuće su se potom otvorila. Kućna pomoćnica se sklonila na desnu stranu, malo se povila i pružila desnu ruku prema naprijed kao znak nepoznatom mladiću da može da uđe u kuću. On je samo klimnuo glavom kao znak zahvalnosti na dobrom dočeku.

Doktor Malkoč se tek probudio poslije popodnevnog sna. Čim je ušao kod doktora u sobu za prijem gostiju, on se predstavio kao Damir.

„Da li ste vi doktor Mustafa Malkoč?“

„Da, ja sam.“

„Mogu li da sjednem?“

„Samo izvolite“, reče doktor i pokretom desne ruke pokaza mladiću gdje će da sjedne.

Na samom početku to predstavljanje za doktora Malkoča nije ništa značilo. Tek kada mu je rekao da li poznaje Milenu sa prezimenom Hotić kod doktora se pojavila sumnja. To prezime mu je bilo odnekud poznato. Prisjećao ga se kao kroz maglu, ali nije mogao da dosegne zašto i koliko on ima veze sa tim prezimenom. Pogledao je tu nepoznatu osobu od glave do pete i malo se zamislio. Bio je to mladić tridesetih godina, plave kose u lijepo skrojenom odijelu. Izgledao je sasvim uredno. Bio je lijep. Ništa posebno i neobično na njegovom izgledu se nije primjećivalo. Izgledao je dobroćudno i otmeno.

Doktor se malo zamisli pa pogleda u mladića i reče mu: „Da poznavao sam neku Milenu, ali ne znam da se tako prezivala.“

„Bilo je to prije trideset i nešto godina, pa nije ni čudo što se ne sjećate prezimena“, reče mladić.

Doktor Malkoč stavi desnu ruku na čelo povijene glave. Ćutao je nekoliko minuta.

„Ne sjećam se sasvim dobro.“

„Ja sam njen sin. Došao sam da se upoznam s vama i vašom porodicom. Ispričajte mi istinu. Ja ništa ne tražim od vas samo da mi ispričate da li je tačno da ste mi vi otac. Mnogo godina sam vršio pritisak na majku da mi kaže imam li ja oca ili nemam, imam li ja kakve familije ili nemam. Nisam valjda pao s neba ili kako to učiteljice ponekad pričaju djeci u školi da

ih je donijela roda. Prije dvije godine mi je ispričala sve kako je bilo. Ja sam počeo da tragam. I za godinu i nešto više došao sam gdje sam došao, da potvrdim ili da demantujem njenu priču. Da znate, ona za ovo ne zna ništa. Ja sam putem internetskih veza došao do djevojke koja me uputila na moju sestru Lejlu, zapravo polusestru, odnosno vašu kćerku. Upoznao sam je i ona mi je ispričala sve o vama i vašoj porodici. Rekla mi je da ima sestru Merimu koja je studentica prava. Nju nisam još upoznao, ali se nadam da će to uskoro da se desi. Dala mi je vašu adresu i broj telefona. I evo me tu gdje jesam. Čim sam upoznao Lejlu, video sam da liči na mene. Nije bilo potrebe da vršim DNK analizu krvi, jer se to vidi golim okom. Lejla mi je sestra, zapravo polusestra i ja je volim više nego sve na svijetu. Još nekoliko puta smo se čuli telefonom i u buduće ću je zvati. Upoznao sam njenog muža i sina. Prilikom našeg susreta lijepo su me primili u goste.“

Na svu ovu priču doktor Malkoč je ostao bez riječi. Zamislio se i počeo da vraća film događanja kada je studirao, odnosno kada je stažirao na Klinici. Prisjećao se da je upoznao neku Milenu. Bila je medicinska sestra i stalno zaposlena na hirurgiji. Bila je nekoliko godina starija od njega. Prezimena joj se ne sjeća. I nisu se družili. Samo su se viđali na Klinici kada bi on povremeno dolazio na stažiranje. Jedne noći dok su obavljali pomoćne poslove za jednog od hirurga, otišli su u ljekarsku sobu da se odmore. Dalje nije htio da razmišlja. Samo se sjećao da mu je nakon nekoliko mjeseci, kada su se ponovo susreli, na njegov upit ima li šta nova saopštila da je trudna. Zamolio ju je da to završi kod ginekologa a da će on snositi sve troškove tog liječničkog zahvata. Rekla mu je da će završiti s tim. I nakon nekoliko dana donijela

mu je nalaze koji su bili čisti. Međutim, Milena mu je donijela falsifikovane nalaze što Malkoč nikada i nije saznao. Poslije tog susreta Milena mu se nije nikada javila. Doktor Malkoč je živio u uvjerenju da je to ona sa ginekologom završila i da on tu nema više ništa.

Počeo se preznojavati. Prvo ga je oblio topao, a potom hladan znoj. U glavi mu se okretala njegova kuća. Pomici: „Pa zar poslije toliko vremena da mu se ovo pojavi? Kako će mu žena reagovati na sve ovo? U mislima je postavio još na desetine pitanja samom sebi, ali nije progovarao.

Razgovor se završio na samo primljenim informacijama.

Doktor Malkoč je zamolio kućnu pomoćnicu da Damiru pripremi sobu za spavanje i da mu doneše večeru ako je gladan, a on će da ostane u razmišljanju sam još neko vrijeme.

Damir je sa kućnom pomoćnicom otišao u gostinsku sobu. Na upit da li je gladan odgovorio je da nema potrebe da mu donosi večeru, jer je jeo prije izvjesnog vremena i da želi da se odmori nakon dugog putovanja.

O čemu je razgovarao sa nepoznatim mladićem ženi Berti nije govorio. Poslije razgovora sa Damicom doktor Malkoč nije mogao dugo da zaspi. Preturao se nemirno po postelji tokom cijele noći i najzad, oko šest sati ujutro je zaspao. Probudio se kasno, sišao u predsoblje na doručak tek oko jedanaest sati, bliјed i podbuhljih očiju. Prije nego što će sjesti, prošetao je kroz unutrašnjost kuće i primjetio da mu žena Berta nije u kući. U svakoj drugoj prilici ovo ga ne bi uznemirilo. Međutim, sada u ovakvim okolnostima i poslije sinošnjih događaja u glavi su mu se motale raznorazne misli.

Možda je Berta otišla nekuda, ostavila mu sve i napustila ga. „Ali, sinoć, pred spavanje nije djelovala rastresito i nije izgledalo da bi imal tu namjeru“, pomisli Mustafa. „Uostalom i nije znala o čemu sam razgovarao sa Damirom?“

Kada mu je kućna pomoćnica unijela ukusno zgotovljenu goveđu šunku sa jajima, nije mogao da jede, mišići ždrijela kao da su otkazali rad. Popio je pripremljenu kafu i onda se psihički pripremio za nevolje koje je očekivao.

Potom se obratio kućnoj pomoćnici.

„Znaš li gdje bi Berta mogla otići?“

„Ne, nisam je čak ni vidjela kada je otišla, a kamo li da mi kaže kuda ide. Znaš, uostalom, kakvu narav ima. Rijetko kada kaže kuda ide. U kući nema nikoga, čak i sinoć pridošli mladić je ranije ustao i nekuda otišao tako da i njega nisam jutros vidjela.“

Mada se nije ni sabrao kako treba, njegovi pokreti su nekako bili spori, bez puno snage i volje. Jedan snop svjetlosti počeo je da prodire kroz poluotvoreni prozor. Znao je da se nalazi na rubu jednog ogromnog sloma. Zato je znao, upadne li u taj ponor teško će se izvući. Pored dvije kćerke, jedne udate, a jedne studentice i još neudate da prizna i treće da je njegovo bilo je ravno samoubistvu. Još ako Berta bude protiv toga da i dalje žive zajedno, onda sve ode u nepovrat. Pokušavao je da sačuva ravnotežu duha, ali bez uspjeha. Spremio se, uzeo ključeve od automobila, ušao u garažu da upali auto i da se malo provoza. Nije unaprijed odredio maršut vožnje, samo je imao namjeru da susretne nekog poznanika. Tog dana Kamengrad je bio pust. Najbolje bi mu odgovaralo da susretne nekog poznanika, da s njim popije kafu, da porazgovara o običnim temama, kako bi na trenutak zaboravio na nastale probleme. Vozio se lagano

pustim ulicama Kamengrada. Na njegovu nesreću, iako je vozio sporo, kako bi se mogao okretati lijevo i desno ne bi li koga prepoznao, nije mogao nikoga od rijetkih prolaznika da prepozna. Nakon vožnje od četrdesetak minuta zazvonio mu je mobilni telefon.

„Halo, gdje si Mustafa“, s druge strane telefona začuo se Bertin glas. „Ni kućna pomoćnica nije mi rekla gdje si otišao. Ja sam kod kuće, prošetala sam sa Damicom. Sve mi je ispričao. Ne bi bilo loše da se vratiš odmah jer Damir žuri nazad, kući.“

To ga je sve zbumilo. Doktor Malkoč okrenuo se na prvom raskršću i pritisnuo papučicu na gasu kako bi što prije stigao kući. Pred kućom je bio za desetak minuta. Auto nije utjerao u garažu već ga je parkirao ispred ulazne kapije. Žurnim koracima je ušao u kuću i sav zadihan upitao Bertu gdje je otišla tako rano.

„Kao što sam ti i rekla u telefonskom razgovoru šetala sam sa Damicom. O svemu smo razgovarali. O njegovim namjerama, ciljevima, zašto je došao kod nas i o budućim planovima. On se sada nalazi u spavaćoj sobi. Priprema ono malo stvari jer ima namjeru da danas otputuje nazad, kući.“

„Šta traži, šta planira, da li će ponovo dolaziti?“, hitrim glasom je govorio doktor Malkoč.

„Ne, on se ne namjerava zadržavati kod nas. Mora da se vrati na studije u Beč. Došao je samo da se upozna sa našom porodicom. Možda će nekada ponovo da dođe kod nas, ali bez neke krive namjere. Ne traži ništa. Po njegovoj priči, materijalno je obezbijeđen.“

Treba ga zadržati i ispitati da li je on, zaista, moj.

„Treba mu uraditi DNK analizu i uporediti sve to kako bih bio siguran je li moj ili nije.“

„Što to da radi, da ga maltretiraš. Osim toga on ne bi pristao na to. Zar ne vidiš da liči na tebe, ali i na Lejlu

i Merimu. Sav je tvoj, od glave do pete. Ima tvoje čelo, obraze, nos, usne, sve je tvoje.“

„Pa, traži li novaca?“, sav uplašen upita Mustafa.

„Ne, on ne traži ništa. Rekla sam ti da je došao da nas upozna, da zna da nije sam na ovom svijetu, da i on ima familije. Mnogi su mu spočitavali da je kopile. Majka mu dugo godina nije htjela reći ko mu je otac, da li ima još neke familije.“

„Onda mu ponudi jedan iznos novca za put.“

„Ne, ne traži čak ni to.“

„Iako ne traži, ti mu ponudi. To ti bolje znaš uraditi od mene. Uđi u spavaću sobu i iz sefa uzmi onoliko koliko smatraš da mu trebamo dati.“

Dok je doktor Malkoč bio sav u bunilu, Berta je otišla do spavaće sobe i ubrzo se vratila noseći u ruci plavu kovertu koju je vješto krila da se ne bi primijetila pri pozdravljanju sa Damiroim. Istovremeno kada je Berta izlazila iz spavaće sobe, pojavio se Damir.

Tog ljetnjeg subotnjeg popodneva dok su još sunčani zraci išli ka polovini nebeskog svoda, Damir je krenuo ka autobuskoj stanici. Porodica Malkoč sa kućnom pomoćnicom ga je pratila i zaželjela mu sretan put i da opet, čim bude mogao, dođe kod njih na duži vremenski period. Pri rastanku Berta mu je tutnula u džep kovertu s novcima. Damir to nije ni primijetio.

Redžo Butković

Kuća na kraju grada

Lektor

Edita Jagodić

Naslovna strana

Kenan Avdagić

Izdavač

OFF-SET Tuzla

Suizdavač

BZK „Preporod“ Živinice

Urednik

Sadika Murić

Štampa

OFF-SET Tuzla

Za štampariju

Sadika Murić, direktor

Tiraž

500 primjeraka

CIP - Katalogizacija u publikaciji
Nacionalna i univerzitetska biblioteka
Bosne i Hercegovine, Sarajevo

821.163.4(497.6)-32

BUTKOVIĆ, Redžo

Kuća na kraju grada / Redžo Butković. - Tuzla :
Off-set ; Živinice : BZK Preporod, 2013. - 144
str. ; 20 cm

ISBN 978-9958-31-127-7 (Off-set)

COBISS.BH-ID 20610310

DIOGEN pro culture magazine & DIOGEN pro art magazine -ISSN 2296-0929; ISSN 2296-0910
Publishers online and owners, Peter M. Tase and Sabahudin Hadžialić, MSc
E-mail: contact_editor@diogenpro.com / WWW: <http://www.diogenpro.com/>

PR
DIOGEN pro kultura
<http://www.diogenpro.com>

NEKOPIRATI